

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความพึงพอใจในงานของพยาบาล
ในโรงพยาบาลของรัฐ ใน เขตกรุง เทพมหานคร

นางสาวณัฐพร ลัทธยาพร

วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-535-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018079

I16221489

THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY AND JOB SATISFACTION
OF NURSES IN PUBLIC HOSPITALS IN BANGKOK METROPOLIS.

Miss. Nathaporn Latthayaporn

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-535-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความพึงพอใจในงานของพยาบาลใน
โรงพยาบาลของรัฐ ใน เขตกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวฉัฐพร ลัทธยาพร

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ศิริรงค์ หับสายทอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

พร วิภาณี

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. ทวาร วัชรราช)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

โยธิน สันสนยฺท

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน สันสนยฺท)

ศิริรงค์ หับสายทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ศิริรงค์ หับสายทอง)

พรเทพย์ ศิริวรรณบุษย์

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรเทพย์ ศิริวรรณบุษย์)

สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เขี่ยมสุภาษิต)

ณัฐพร ลัทธยาพร : ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความพึงพอใจในงานของพยาบาล
ในโรงพยาบาลของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร (THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY
AND JOB SATISFACTION OF NURSES IN PUBLIC HOSPITALS IN BANGKOK
METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ศิริรงค์ ทับสายทอง, 157 หน้า. ISBN 974-581-535-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพความต้องการ 15 ด้าน
กับความพึงพอใจในงานของพยาบาลในโรงพยาบาลของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะบุคลิกภาพความต้องการด้านการมีระเบียบ และความต้องการด้านการมีอำนาจ
เหนือผู้อื่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
($r = .117$ และ $.09$ ตามลำดับ) ลักษณะบุคลิกภาพความต้องการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางลบ
กับความพึงพอใจในงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.104$)

2. ลักษณะบุคลิกภาพความต้องการด้านการมีระเบียบ และความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น
สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($R^2 = .027$)
และมีสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน (Z) ดังนี้

ความพึงพอใจในงาน = $.1404$ (การเป็นระเบียบ) + $.1179$ (การมีอำนาจเหนือผู้อื่น)

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ ..... ผู้พิมพ์ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C043559 : MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEY WORD : PERSONALITY/JOB SATISFACTION

NATHAPORN LATHAYAPORN : THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY AND
JOB SATISFACTION OF NURSES IN PUBLIC HOSPITALS IN BANGKOK METROPOLIS.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. SIRANG TUBSAITHONG, 157 PP.
ISBN 974-581-535-7.

The purpose of this research was to investigate the relationship
between 15 personality needs and job satisfaction of nurses in public hospitals
in Bangkok Metropolis

The findings were as follows:

1. There was a positive correlation between job satisfaction and 2
personality needs (evaluated by the EPPS): Order and Dominance at .05 level of
significance ($r = .117$ and $.09$) and a negative correlation between job
satisfaction and 1 personality need : Change at .05 level of significance
($r = -.104$).

2. Order and Dominance could be used as predictors of job satisfaction
of nurses at .05 level of significance ($R^2 = .027$). The regression equation
respectively in standard score (Z) was.

$$SAT_Z = .1404 (Order_Z) + .1179 (Dominance_Z)$$

ภาควิชา.....จิตวิทยา.....
สาขาวิชา.....จิตวิทยาพัฒนาการ.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อผู้พิมพ์.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่สุทิน ลัทธยาพร ที่ให้ความรัก ความอบอุ่นและกำลังใจในการศึกษา เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ศิริรางค์ หับสายทอง อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และ เสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาริวิจัยนี้ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีมาตลอด

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์มนัส จินตนะติลลกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล ให้ข้อ เสนอแนะที่เป็นประโยชน์และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณพยาบาลวิชาชีพที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณคุณพี่อุบลวรรณ คุณวิภาดา คุณกรรณิการ์ คุณสุทิสสา ลัทธยาพร ที่ช่วยตรวจแบบสอบถามและลงรหัสข้อมูล คุณนริศรา สง่าดี คุณธีรภา ชัยพรเมตตา คุณประไพ มงคลศิริ และคุณอภิรดี สุมโนจิตรารักษ์ ที่ช่วยแจกแบบสอบถามและตรวจแบบสอบถาม ทำให้งานวิจัยนี้ลุล่วงด้วยดี

ณัฐพร ลัทธยาพร

สารบัญ

ง

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	5
ความหมายและทฤษฎีของบุคลิกภาพ	5
ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน	13
ความต้องการและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน	16
× การจูงใจและทฤษฎีที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน	24
ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของ Frederick Herzberg	27
ผลของความไม่พึงพอใจในการทำงานต่อบุคคล	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
งานวิจัยในต่างประเทศที่ใช้แบบวัด EPPS	33
งานวิจัยในประเทศที่ใช้แบบวัด EPPS	35
งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงานของพยาบาล	44
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	48
ขอบเขตของการวิจัย	48
คำจำกัดความของคำที่ใช้ในการวิจัย	50
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้	55

	จ
2	วิธีดำเนินการวิจัย 56
	ประชากร 56
	กลุ่มตัวอย่าง 56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 59
	คุณภาพของ เครื่องมือ 65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 83
	การวิเคราะห์ข้อมูล 83
3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 84
4	อภิปรายผลการวิจัย 97
5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 102
	บรรณานุกรม 107
	ภาคผนวก
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย 116
	ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 153
	ประวัติผู้วิจัย 159

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนพยาบาลประจำการที่เป็นตัวอย่างประชากร จำแนกตามโรงพยาบาล	57
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาศึกษา จำแนกตามโรงพยาบาล	58
3 ค่าอ่านาจจำแนกรายชื่อ ความสัมพันธ์รายชื่อกับคะแนนรวม และค่าความ เที่ยงแบบ ความสอดคล้องภายในของแบบวัดความพึงพอใจในงานของพยาบาล	66
4 ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบวัดบุคลิกภาพอีพีที เอส	82
5 จำนวนและค่าร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามโรงพยาบาล แผนก ช่วงอายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพการสมรส และรายได้ปัจจุบัน .	86
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจในงาน พยาบาล จำแนกรายมาตร และคะแนนบุคลิกภาพ EPPS จำแนกแต่ละด้าน .	88
7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนมาตรฐานความพึงพอใจในงาน และ คะแนนจากมาตรลักษณะบุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ด้านของกลุ่ม ตัวอย่างพยาบาล 442 คน	90
8 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย การทดสอบค่า ที และ ค่าคงที่ของสมการ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	94
9 การหาตัวทำนายที่มีนัยสำคัญในการทำนายความพึงพอใจในการทำงานของ พยาบาลประจำการ	95
10 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ถดถอย การทดสอบค่า ที และค่าคงที่ของสมการ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	96